

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**CLASSICALE EVANGELISATIEPOST
SCHEVENINGEN**

04 'Het ambt
der ouders'

08 De zomer
is ten einde

12 Generale Synode (1)

Onder de roede

ds. S.W. Janse, Rijssen

Ezechiël krijgt in Babel bezoek. Het is in het jaar 590 voor Christus. Kerkenraadsbezoek!

► En Ik zal ulieden onder de roede doen doorgaan, en Ik zal u brengen onder den band des verbonds.

Ezechiël 20:37

De oudsten van Israël komen op bezoek. Ze komen, zo staat er in Ezechiël 20:1, 'om den Heere te vragen'. Dat lijkt wel mooi, maar het valt zo tegen. De oudsten willen dat het oordeel wordt weggenomen, zonder te hoeven buigen onder Gods recht, zonder te buigen onder Zijn slaande hand.

Ze vragen aan Ezechiël: Wanneer eindigt de ballingschap? Wanneer keren we terug naar Jeruzalem? Ze krijgen antwoord van de hemel. God noemt al de zegeningen op die Hij had gegeven: het volk is uitgeleid uit Egypte, doorgeleid door de woestijn, ingeleid in Kanaän.

En wat was het antwoord van het

volk op al die weldaden geweest? Ze waren wederspanning geweest. Het woord 'widerspanning' klinkt verschillende keren in dit teksthoofdstuk. Ze waren wederspanning geweest, tegendraads. Ze waren een eigengekozen weg gegaan. Het zou te verwachten zijn dat de Heere met zo'n volk afreken, dat Hij afscheid neemt van dit wederhorig kroost.

Verbondsbelofte

Ook wij hebben, net als dat opstandige volk in Babel, God verlaten, Hem vaarwel gezegd. Wij hebben de deur met een klap in het nachtslot gegoid. Maar waar God rechtvaardig zou moeten straffen, horen we van een wonderlijke verbondsbelofte voor verbondsbrekers. Waar ik de hel verdien, daar gaat de hemel spreken.

'En Ik zal ulieden onder de roede doen doorgaan...' Ezechiël mag getrouw Gods Woord doorgeven. Vaak staat er 'Ik zal' in zijn profetieën. Het gaat allemaal van God uit. Eenzijdig. Het predikt ons in één woord: welbehagen. Het volk doet niet anders dan doorgaan in vormendienst zonder hart, in godsdienst zonder wezen. God gaat Zich echter ontfermen, naar Zijn trouwverbond. Gods hart ontvonkt en ontbrandt in liefde.

De tekst spreekt over 'de roede'. Welke roede? Een tuchtroede? Komt de Heere met de stok die slaat? Dat zou wel verdiend zijn. Dat Hij zou komen met de roede en bittere tegenheên... Komt de Heere met de meetroede, waarmee het land 'bepaald' en begrensd werd? Of is het 'de roede Uwer erfenis', waar de psalmist over zingt? Nee, het is de telroede. Het beeld is Bijbels. In Leviticus wordt er al over de telroede gesproken. Ook Jeremia spreekt over 'de handen des tellers'. Israël moest een tiende aan de Heere geven. En dat gebeurde ook wel. Alleen, men zocht dan het slechtste schaap uit. Een oud dier. Men gaf de Heere niet wat Hij waard was. Hij kreeg het minste. Aangrijpend. Wat geven wij Hem? Krijgt Hij het minste of het meeste?

In kooi of stal

Elk jaar kwam er een Leviet langs

Bij de voorpagina:

CLASSICALE EVANGELISATIEPOST SCHEVENINGEN

Op verzoek van de kerkenraden van Den Haag en Scheveningen besluit de classis Gouda in het najaar van 2004 om te onderzoeken of er in Den Haag een inloophuis voor evangelisatieactiviteiten kan worden geopend. Nadat er vele panden zijn

bezichtigd, valt in 2005 het besluit om voor een periode van twee jaar een voormalige opticienwinkel aan de Apeldoornselaan te huren. Dit pand is gelegen in de wijk Rustenburg-Oostbroek, een stadsdeel waar veel allochtonen wonen. Op 31 januari 2006 gaat inloophuis Het Kompas voor de eerste keer open. Als de Gereformeerde Gemeente van Scheveningen in 2017 met die van Den Haag wordt samengevoegd en de kerkdiensten in de Eben-Haëzerkerk zijn beëindigd, verhuist Het Kompas in het najaar van 2019 naar het leegstaande verenigingsgebouw achter de kerk. In hetzelfde jaar wordt M. van Velden uit Benthuizen tot veldwerker benoemd. In 2021 worden alle bezinnende activiteiten naar de verbouwde kerkzaal verplaatst en wordt het verenigingsgebouw als kringloopwinkel ingericht. Sinds januari 2023 wordt er iedere zondagmiddag een samenkomst belegd.

de boerderijen. Hij wilde een tiende hebben van de veestapel. God kwam halen wat Hem onthouden werd. Zie je de schaapskudde, samengedromd in kooi of stal? De Leviet staat bij de opening, met de roede in de hand. Hij heeft de stok in de rode verf gedoopt. Een voor een komen de schapen naar buiten. En bij de tiende tikt de roede het schaap aan. Zo'n schaap krijgt een rode vlek op z'n rug. Dat tiende schaap is voor de Heere, wordt voor Hem afgezonderd. Ondanks de laaghangende oordelen gaat de Heere Zich een een overblijfsel behouden. Zij zullen terugkeren naar Babel. God zondert af en brengt ze thuis. De Leviet tikt het tiende schaap aan. Niet het achtste, niet het negende, maar het tiende. Zo wil God het.

Verkiezing is geen willekeur, maar welbehagen.

Het ene schaap is zwart, het andere is schurftig. Het derde ziet er keurig uit. Maar het vierde stinkt. God verkiest die Hij wil.

Verkiezing is geen willekeur, maar welbehagen. Bent u weleens verwonderd geweest over het welbehagen? Er is bij de Heere geen aanneming des persoons. Hij verkiest en doet naad'ren, een zwarte Moorman, een verloren zoon, een keurige Saulus van Tarsen, een stinkende Manasse. Zij komen aan, door Goddelijk licht geleid. Er is niemand te zwart. Niemand te vuil, te slecht of te goddeloos.

De uitverkiezing is geen muur. U staat u er misschien aan, al uw leven lang wellicht. Zie dan eens: in de muur zit een poort. Daar kan de grootste van de zondaren doorheen. God opent een weg in Zichzelf en bij Hem vandaan. Hij is in Zichzelf bewogen.

De slag naar binnen

Het schaap voelt de tik en krimpt ineen. Misschien heeft u ook wel eens een tik van de hemel gekregen. Een tik in uw geweten. Een tik in uw verstand. Een tik in uw gevoel. Was het ook de genadeslag?

Wat een wonder: elk tiende schaap wordt niet alleen getikt, maar ook getekend. Op zijn rug staat een rode vlek. Hij heeft de slag verdiend en bloed gekregen, dat is de les. De algemene werkingen van de Heilige Geest doen de zondaar beven en ineenkrimpen. Maar de genadeslag in liefde doet het bloed van Jezus benodigen. Dus, is er bloed aan de post? Als Hij het bloed ziet, zal Hij ulieden voorbijgaan. Zonder bloed kan ik niet voor God bestaan.

Dat bloed wordt nog gepredikt. Het is beschikbaar voor de slechtste en de zwartste ziel. Het reinigt van alle zonden. In dat bloed is een fontein geopend tegen de zonde en tegen de onreinheid. Rust niet voordat u verbergings hebt ontvangen in het rode middelaarsbloed.

Band des verbonds

Ten slotte, de schapen worden door de Leviet apart gezet, gebracht onder 'de band des verbonds'. Straks worden ze geofferd, want ze zijn voor de Heere. De schapen zijn door genade losgemaakt van de satan, vastgemaakt aan de Borg, het Hoofd en de Middelaar van het verbond.

Ze zijn vrij! En toch gebonden. Gebonden aan het Woord, vastgesnoerd aan Gods wet. Ze lopen niet meer aan de leiband van de satan, maar aan de hand van Christus. Ze liggen in het verbond der genade besloten.

Ze zijn in zekere zin allemaal getekend. Getekend met bloed. Door de doop. Afgezonderd en gebracht onder de bediening van het verbond. Op uw voorhoofd staat geschreven: het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonde! Wijs de Heere erop. En smee om de betekenis van de Doop: allesreinigend bloed, toegepast door Gods Geest. Om Jezus' wil. ♦

Uit:
**DE GENEZING VAN DE
BLINDE BARTIMEÛS**
Theodorus van der Groe
(uitg. Den Hertog, Houten, 2020).

*ZEVEN LEERREDENEN
over LUKAS 18:35-43*

Zesde tekst uit Lukas 18:35-43

'Zeggende: Wat wilt gij dat Ik u doen zal? En hij zeide: Heere, dat ik ziende mag worden.'

Lukas 18:41

Het is een bijzondere geschiedenis van Hagar, Abrahams dienstmaagd, die vanwege haar ongehoorzaamheid in Abrahams huis daaruit gezet en verdreven werd met haar kind dat zij Abraham geboort had. Toen ging zij omdolen in een woestijn en leed daar gebrek aan water, zodat zij niet anders dacht dan daar samen met haar kind te sterven. Maar in deze grote nood verscheen de Engel des HEEREN haar en riep haar van de hemel en opende haar ogen. Hij wees haar in die woestijn een waterput aan, waaruit zij met haar kind dronk en alzo zichzelf met haar kind grotelijks verkwikte en het kind in het leven behield. Daarna keerde zij op bevel van de Engel terug naar het huis van Abraham, haar heer, om daar voortaan in gehoorzaamheid te dienen, zoals dit alles beschreven is in Genesis 21:14-19.

Dat deze geschiedenis van Hagar met haar kind tot een voorbeeld is en onze aandacht moet opleiden tot ►

*De genezing van
de blinde Bartimeüs*

- hogere, geestelijke zaken, leert ons de heilige Paulus in Galaten 4:24 enz., waar hij duidelijk zegt 'dat dit dingen zijn die een andere beduiding hebben', en dat hebben zij ook zeker. Hagar met haar kind komt ons hier voor als een sprekend voorbeeld van het zondig, doch uitverkoren mensdom, hetwelk door Christus van de eeuwige dood verlost en behouden wordt.

Want:

1. Dezen zijn ook met hun kinderen ongehoorzaam geweest tegen God en zijn door de zonde verschrikkelijk tegen Hem opgestaan.
2. Daarom worden ook zij tezamen uit Gods huis en Zijn zalige gemeenschap verstoten.
3. En dolen nu om in de woestijn van de wereld en de zonde, waar ook zij in het grootste gevaar komen, om van rampzalig zielsgebrek te versmachten en om te komen.
4. Dan komt de Heere Jezus, die grote Engel des Verbonds, om hun van de hemel te verschijnen, en
5. Hij roept tot hen door Zijn Woord en Geest, en
6. Hij opent hun blinde en duistere zielsogen, en
7. Hij wijst hun Zichzelf aan als die Fontein des heils en die Put van levende wateren, die uit Libanon vloeien.
8. Dan gaan ook zij gelovig, door de kracht des Heiligen Geestes, tot die dierbare Bornput en Fontein, en drinken daaruit tot hun verkwikking en volkomen zielsverzadiging, en
9. Dan worden ook zij in het leven gespaard en behouden, en keren op bevel van Christus, weer met Hagar in het huis van hun Heere terug, om Hem voortaan in oprechte en standvastige gehoorzaamheid te dienen.

Dit alles ligt zakelijk zo vervat en opgesloten, op een figuurlijke wijze, in het geval van die arme blinde bedelaar, waaruit we reeds vele nuttige leringen en vermaningen gehaald hebben. ♦

► wordt vervolgd

'Het ambt der ouders'

ds. J.J. Hoogerbrug, Krimpen aan den IJssel

Op die bewuste woensdagmorgen 28 november 1618 (zie het vorige artikel) brak een nieuwe fase aan in de geschiedenis van de catechese: de besluitvorming op de Dordtse Synode.

Na de redevoering van voorzitter Bogerman beraadslaagde de synode over de reformatie van de catechese. Aan de Nederlandse en de buitenlandse afgevaardigden werd gevraagd hun adviezen en voorstellen over deze zaak zo spoedig mogelijk schriftelijk in te dienen. Men ging voortvarend te werk, zodat de synode reeds twee dagen later, op vrijdag 30 november 1618, tot besluitvorming kon overgaan. Het besluit ging over drie vormen van catechese: in het gezin, op school en in de kerk.

Opvallend is de nadruk waarmee de Dordtse vaders in dit besluit spreken over het belang van huiscatechisatie. Het onderwijzen van kinderen in de Catechismus behoort primair tot de plichten der ouders. De synode sprak in dit verband zelfs over 'het ambt der ouders' om hun kinderen 'ernstig en met vlijt tot de vreze Gods en oprechte godzaligheid te vermanen'. Niet de schoolmeester, zoals eerdere kerkelijke vergaderingen hadden bepaald, maar de ouders zijn er als eersten verantwoordelijk voor dat hun kinderen in de kerk aanwezig zijn, met name tijdens de catechismuspreek. Want juist die catechismuspreek levert immers de stof voor de invulling van de huiscatechese.

De waarheid toegedaan

In de adviezen van de binnenlandse afgevaardigden en de Hollandse professoren keerde één onderwerp telkens terug: de scholen! Gezien het voortdurende gesteggel met schoolmeesters in de periode vóór de Dordtse Synode, beklemtoonden de afgevaardigden het belang dat een schoolmeester van harte de gereformeerde religie was toegedaan. De synode besloot dan ook: 'Tot deze bediening der scholen zal niemand, dan die een lidmaat is der Gereformeerde kerk, en versierd met getuigenissen van een oprecht geloof en vroom leven, en in de catechetische leer wel geoefend, gebruikt worden, en die met ondertekening zijner hand de confessie en de catechismus toestaat, en heiliglijk belooft dat hij naar deze wijze van catechiseren de jonkheid, hem toebetrouwd, in de fundamente der christelijke religie naarstig zal onderwijzen'.

Op verzoek van de Hollandse professoren zou het moderamen van de synode er overigens wel bij 'de christelijke magistraten' op aandringen dat de schoolmeesters door de overheid voorzien moeten worden van 'een eerlijke bezoldiging'. Een echt gereformeerde schoolmeester is volgens

de Dordtse synode zijn loon waardig.

Periodiek bezoek

Tot nu toe handelde het synodebesluit over het gezin en de scholen. Maar welke taak zag de synode hier voor de kerk weggelegd? Men hield vast aan het beleid van eerdere kerkelijke vergaderingen, die bepaald hadden dat de kerk vooral een toezichhoudende rol speelde. De synode besloot dat de predikanten samen met een ouderling periodiek de scholen in hun woonplaats bezoeken zouden om de schoolmeesters met ernstig vermaan en goede raad te steunen. Gelukkig deden de Dordtse vaders meer dan dat. Men was in de achterliggende jaren tot het inzicht gekomen dat het aanleren van de Catechismus voor veel kinderen een bijna onmogelijke opgave was. Op advies van de afgevaardigden uit Engeland, Hessen en de Paltz, die over een helder pedagogisch inzicht bleken te beschikken, werden de catechisanten in drie leeftijdsgroepen verdeeld. De synode spreekt in het

Het onderwijzen van kinderen in de Catechismus behoort primair tot de plichten der ouders.

besluit over: 'kinderen' (tot acht jaar), 'knechtjes en meisjes' (tot twaalf jaar), en 'jongelingen en jongedochters' (tot zestien jaar).

Een ander boekje

Kennelijk achtten de Dordtse synodeleden alleen de oudste groep, dus 'de jongelingen en jongedochters' (tot zestien jaar), in staat om de vragen en antwoorden van de Heidelbergse Catechismus uit het hoofd te leren. Voor de beide andere leeftijdscategorieën diende een specifiek leerboekje

gezocht te worden. De leerstof voor de 'kinderen' (tot acht jaar) zou voortaan bestaan uit het zogenaamde 'Abc-boekje', dat reeds op de markt was. In dat schoolboekje waren, naast het alfabet ook de Tien Geboden, de Twaalf Artikelen, het Gebed des Heeren en de inzettingswoorden van de beide sacramenten opgenomen.

Voor de middengroep, de 'knechtjes en meisjes' (tot twaalf jaar), wilde men een samenvatting van de Heidelbergse publiceren. De synode stelde met dat doel een commissie in die twee conceptboekjes moest opstellen. Die twee boekjes zijn wel door de commissie ontworpen, maar in de praktijk schonk men vaak de voorkeur aan het boekje 'dat 'van de kerk in Middelburg geschreven en uitgegeven is'. Bedoeld was het "Kort Begrip" van de Middelburgse predikant Herman Faukeel (1608).

De grote waarde die men aan het "Kort Begrip" van Faukeel hechtte, bleek toen men het vanaf 1637 opnam achter in ons kerkboek. Tot op de dag van vandaag fungeert dit "Kort Begrip" in veel gemeenten in ons kerkverband als het leerboek voor de belijdeniscatechese.

De Dordtse Synode bleef vasthouden aan het oude ideaal van de schoolcatechese. De kerk bepaalde de leerstof, reikte de leermethode aan en hield toezicht op het leerproces, maar de daadwerkelijke uitvoering van de catechese liet men aan de school over. Blijkbaar stonden de predikanten niet te popelen om zelf de jeugd in de geloofsleer te onderwijzen. In de periode na de Dordtse Synode zou dat echter veranderen. Daarmee komen we toe aan de derde fase in de geschiedenis van de catechese. ♦

► De Dordtse Synode nam een besluit over drie vormen van catechese: in het gezin, op school en in de kerk.

► wordt vervolgd

Schone handen?

Porno moet in ons land verboden worden, schrijft de SGP in het recent gepresenteerde verkiezingsprogramma. Niets nieuws voor de oudste politieke partij van ons land. Maar met dat idee laadde ze wel de nationale hoon op zich.

W.B. Kranendonk, Amersfoort

Verschillende seculiere media en cabaretiers vonden in dit punt uit de wensenlijst van de SGP aanleiding om de staatkundig gereformeerden neer te zetten als preuts, bekrompen. Een enkeling voegde eraan toe dat de wens niet strookte met het gedrag van de mannenbroeders. Want die zouden in het geniep zelf doen waar- tegen ze willen optreden.

Dodelijke kwaal

Dat laatste doet pijn. Velen zullen het ervaren als laster. En daar zit een kern van waarheid in. Tegelijk moet - helaas en met nog meer pijn - worden gezegd dat er ook christenen verslaafd zijn aan porno, ook leden van reformatorische kerken. In de recent verschenen brochure 'Hoopvol afhankelijk' van het Deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke Zorg schrijft hulpverlener en ouderling Erik-Jan Verbruggen: 'Seksuele verslaving werd eens 'een dodelijke kwaal voor de kerk' genoemd. En dat is een terechte diagnose. Deze strikken gaan aan de christelijke gemeente beslist niet voorbij'.

Precieze cijfers over de situatie in ons land zijn niet beschikbaar. Maar dat een fors aantal christenen pornoverslaafd is, staat buiten kijf. Een onderzoek van het gezaghebbende Amerikaanse bureau Barna van vorig jaar toont aan dat 54 procent van de mensen in de VS die zich christen

noemen naar pornografie kijkt. Opvallend daarbij is dat niet alleen mannen verslaafd zijn aan schunnige boeken en beelden. Ook onder vrouwen komt dit voor, zij het in mindere mate. Het bureau berekende dat het in de VS gaat om 45 miljoen mannen en 24 miljoen vrouwen.

Explosieve toename

De directeur van dit bureau, David Kinnaman, zegt in de toelichting op deze cijfers dat de pornoverslaving explosief is toegenomen door de opkomst van internet. Sinds 2000 is daardoor de pornoconsumptie met

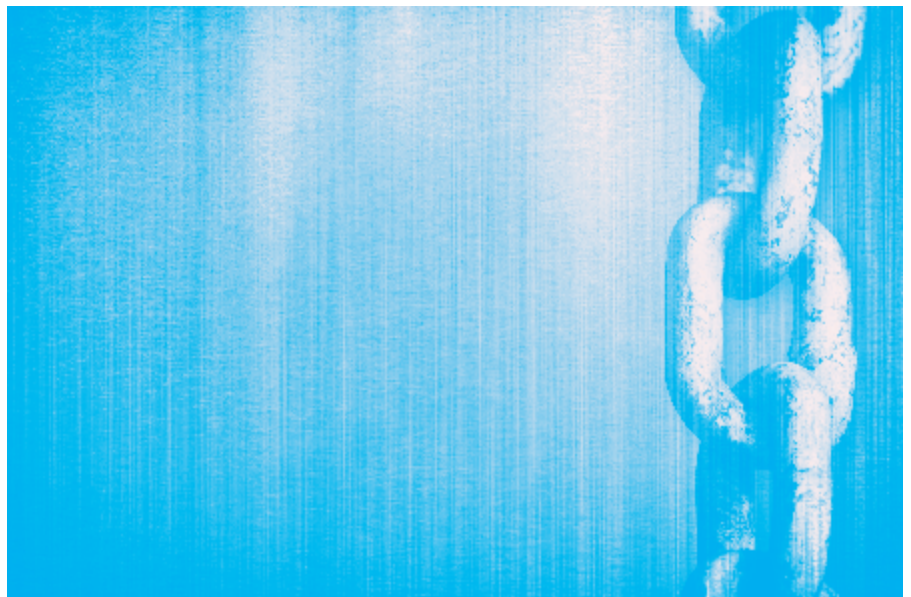
91 procent gegroeid. Een andere factor voor deze toename is de coronapandemie, toen mensen de deur niet uit konden en zich 'laafden aan verderfelijke sites'. Hij waarschuwt daarbij dat door de opkomst van AI deze cijfers nog verder zullen stijgen.

Laat echter niemand denken dat het hier gaat om oppervlakkige christenen in Amerika, ver van Nederland. Er zijn ook predikanten en ouderlingen uit ons kerkverband die vanuit hun pastoraat hierover weten mee te praten. Het is dus een misvatting dat pornoverslaving een probleem is dat zich uitsluitend buiten de reformatorische kerken manifesteert.

Fout

De Amerikaanse hulpverlener Luke Gilkerson zegt in zijn boek "Your Brain on Porn": 'Pornografie is in essentie fout vanwege de boodschap die het biedt: het rukt seksualiteit los uit zijn relationele context en presenteert mensen niet als schepselen die naar Gods evenbeeld zijn geschapen, maar als seksuele handelswaar - iets wat gekocht en verkocht kan worden. Het stimuleert onze boze lusten en neemt alle remmingen weg'.

Dat pornografie zich niet verdraagt met een leven volgens Bijbelse normen, weet iedereen wel - zelfs mensen die het Woord van God niet serieus willen nemen. Vandaar

► Een fors aantal christenen is pornoverslaafd.

de spot van seculiere media over christenen die pornoverslaafd zijn. Maar desondanks geven mensen, ook orthodoxe christenen, zich daaraan over. Extra zorgwekkend is dat er sprake lijkt te zijn van morele normalisering. Mensen zeggen dan: 'Ieder-een doet het'. Alsof het daarmee een acceptabele zonde is geworden.

Ernstige waarschuwing

De Bijbel is helder. Paulus waarschuwt in zijn brieven ernstig tegen ontucht. Zo zegt hij in Galaten 5:19 tot 21 dat mensen die zich bezondigen aan overspel, hoererij, onreinheid en ontuchtigheid het Koninkrijk Gods niet zullen beërven. Dat doet hij ook op andere plaatsen. Lees bijvoorbeeld 1 Korinthe 6:18 tot en met 20 of 1 Thessalonicenzen 4:3 tot en met 5. En in Efeze 5 stelt hij dat seksuele immoraliteit en alle onreinheid of hebzucht de heiligen niet betamen. Hij zegt dat in plaats van onreinheid, dwaze praat of grove grappen er dankzegging moet zijn. 'Want dit weet gij, dat geen hoereerder, of onreine, of gierigaard, die een afgodendienaar is, erfenis heeft in het Koninkrijk van Christus en van God' (Ef. 5:5).

Bedenk: pornografie maakt meer kapot dan je lief is. Het beschadigt huwelijken en vertroebelt de geest. Veelzeggend is dat een predikant ooit op een studiedag voor jongeren op een van onze scholen vertelde dat hij een boek van de schrijver Jan Wolkers had gelezen om op de hoogte te zijn van de moderne literatuur. Enkele maanden later moest hij het sacrament van het Heilig Avondmaal bedienen. En toen opeens, ongewild, kwam een vnzige passage uit dat boek in zijn gedachten. 'Jongelui, houd je verre van onkuise boeken', was zijn boodschap.

Reinigend bloed

Nogmaals: dat pornografie verkeerd is, hoeft geen betoog. Maar laat niemand denken schone handen te hebben. De Heere Jezus zegt dat duidelijk. Wie een vrouw aanziet om haar te begeren, staat schuldig! Maar laat ook niemand denken dat het kwaad onuitroeibaar is. Want het bloed van de Heere Jezus reinigt van alle zonden. Ook van deze. ♦

Doortocht door de Jordaan

ds. C. Sonneveld, Poederrijen

Jozua dan maakte zich des morgens vroeg op, en zij reisden van Sittim en kwamen tot aan de Jordaan, hij en al de kinderen Israëls; en zij vernachtten aldaar, eer zij overtrokken.

Jozua 3:1

Na 40 jaar gezworven te hebben door de woestijn, staat Israël op het punt het beloofde land binnen te trekken. Ze staan vlak voor de doortocht door de Jordaan.

In de aanloop erheen reist het volk van Sittim naar een plaats vlak bij de oever van de Jordaan (vers 1). Daar brengen ze drie dagen door. Het volk moet wachten. Waarom? Ze moeten goed kijken en beseffen dat het onmogelijk is om met hun kinderen die brede, bruisende rivier over te steken. En dat is precies waar de Heere hen hebben wil. En ook ons! We moeten met onszelf in de dood terecht komen.

Daarnaast worden de Israëlieten opgeroepen zich te heiligen (vers 5). Zij mogen niet als een besmet volk een besmet land binnentreden. Ze worden dus opgeroepen tot gebed en zelfonderzoek.

En dan gebeurt er nóg iets: er wordt onderwijs gegeven. De priesters moeten de ark dragen (vers 6). Jozua zal groot gemaakt worden (vers 7). En het volk moet naderbij komen om een boodschap aan te horen (vers 9-13). Er zal een pad ontstaan door de wateren. Daardoor zullen ze weten dat de HEERE de levende God is en dat Hij voor hen strijden zal. Rijke lessen liggen daarin!

Wat is nu het geheim achter die doortocht? Het is de ark des verbonds. Wel moet het volk afstand bewaren (vers 4), maar dat heeft drie redenen. Iedereen moet haar kunnen zien, klein of groot. De ark wijst de weg en zij mogen achter de Heere aan (vers 3b). Wat een voorrecht! Wij hebben vandaag geen ark meer, maar de Heere geeft ons Zijn Woord en twee

kostelijke sacramenten. Daarbij mogen we vragen om de leiding van Zijn Geest.

Er is een tweede reden dat het volk niet te dicht bij de ark mag komen. Die ark spreekt van Gods heiligheid. De twee tafels van Gods wet liggen erin. Gaan ze te vertrouwelijk met het heilige om, dan gaat het mis - zoals Uza later heeft ervaren!

Maar gelukkig, nu spreekt die ark ook van Gods ontfermende genade. Er lag immers een verzoendeksel op? Die ark was een afbeelding van Christus; van Hem Die de wet draagt in Zijn ingewand en de straf heeft betaald op de verbreking ervan. Horen we dat? Hier is het Evangelie voor mensen die niet meer zalig kunnen worden en Gods recht moeten aanvaarden.

Het volk Israël trekt over de Jordaan (vers 16-17). Het is een wonder met een drievoudige betekenis. Het wijst ten eerste op het ingaan tot de geestelijke rust, waarvan hier al iets genoten mag worden.

Het wijst ook op het overwinnen van allerlei moeilijkheden op de levensweg. De weg kan zo zwaar zijn, de bezwaren zo groot en de afgronden zo diep dat we ons afvragen: hoe kom ik daardoor? Maar God is getrouw.

De ark is de ark 'des verbonds', de ark die van Gods gunst getuigt. En daarom: 'Voor hen die 't heil des Heeren wachten, zijn bergen vlak en zeeën droog!'

Die overtocht wijst ten slotte op een eeuwig thuiskomen bij de Heere. Denk aan de pelgrim in "De Christenreis". Hij dacht nog te zullen verdrinken, maar Gode zij dank, hij kwam erdoor! En dat zal het deel zijn van alle ware pelgrims. Volk, dat zal wat zijn! ♦

► wordt vervolgd

De zomer is ten einde

J. van 't Hul, Lieren

Jeremia treurt. De profeet heeft verdriet. Juda heeft God verlaten, heeft Hem getergd met schrikkelijke zonden. Nu is alle hoop vergaan, want: De zomer is voorbij, en ze zijn niet verlost.

► **De oogst is voorbijgegaan, de zomer is ten einde; nog zijn wij niet verlost.**

Jeremia 8:20

Jeremia heeft het benauwd, de profeet lijdt zielsmarten. Hij lijdt aan zijn volk, moet daar bitter over klagen. God heeft Juda lang gedragen en verdragen, Hij heeft gelokt en genodigd, maar nu is Zijn kwaad ten volle over dit volk besloten: 'Ik zal hen voorzeker wegrapen, spreekt de HEERE' (vers 13a). Er zullen geen druiven aan de wijnstok meer zijn, geen vijgen aan de vijgenboom. Het volk wacht op vrede, maar er is geen vrede. De mensen zoeken naar genezing, hopen op beterschap en betere tijden, maar ze zullen slechts verschrikkingen zien. De vijanden zullen als giftige slangen in hun midden komen, en ze gaan nog bijten ook (vers 17). In de verte kunnen ze het snuiven van de strijdpaaarden van de vijand al horen.

Geen bekering

Jeremia weet het: Het volk van Juda heeft zich niet bekeerd en zal zich niet bekeren, en dan kan het oordeel Gods

niet dan vreselijk wezen. De zaak staat er hopeloos voor. Het onheil is onafwendbaar. Het volk weigert om in Gods wegen te wandelen. Er is geen buigen onder Zijn slaande hand, er is geen roepen om genade. De goedertierenheden des Heeren hebben hen niet tot bekering geleid. Het volk heeft zich rijp gemaakt voor het oordeel. En nu staat de vijand voor de poort. Jeruzalem wordt reeds omsingeld door Chaldeeën.

De winter staat voor de deur. Het heden der genade kort op.

Maar, waarom dan dit alles? Wel, hierom: 'De geboden die Ik hun gegeven heb, die overtreden zij' (vers 13b). En hierom: Juda heeft God vertoerd met gesneden beelden,

'met ijdelheden der vreemden' (vers 19). Jeremia krijgt het er benauwd van. God is tegen hen, wie zal vóór hen zijn? De profeet heeft verdriet. Wat is er veel wereldgelijkvormigheid, veel onverschilligheid. Gods knecht draagt zijn volk op het hart, maar nu heeft hij er hartzeer van. Hij lijdt aan zijn volk, is er onder gebroken, 'vanwege de breuk der dochter mijns volks' (vers 21a). Jeremia voelt zich één met zijn volk, maar staat in zijn profetische arbeid aan de zijde van God. Vandaar die breuk, die gebrokenheid vanbinnen. Jeremia gaat in het zwart, hij is in de rouw. Ontzetting heeft hem aangegrepen. Want Juda is van het heilspoor afgegaan.

De zomer is voorbij

Terwijl de profeet ergens in Jeruzalem klagend neerzit, roept het volk van Juda opeens, teleurgesteld in God en ontevreden over mensen: 'De oogst is voorbijgegaan, de zomer is ten einde; nog zijn wij niet verlost'. Ze hadden toch zo gemeend deze zomer wel van de vijanden verlost te worden, maar ach, nu is de zomer voorbij en ze zijn nog niet verlost. Ze hadden zo uitgezien naar vrede, maar och, de zomer, de oogsttijd, is op een eind gelopen, en het was niet gebeurd: 'De zomer is ten einde, nog zijn wij niet verlost'. Nu is alle kans op vrede verkeken. En wat vóór hen ligt, dat is de koude winter, met stormen, winden en slagregens.

Juda had het van God moeten verwachten, maar dat hebben ze niet gedaan. Ze hadden hun hoop gezet op Egypte, uitgerekend op Egypte, nota bene, het land van de zwarte dienstbaarheid. De Egyptenaren hadden hen van Babel kunnen verlossen, dacht het volk, maar Egypte was niet gekomen. En daarom zijn ze niet verlost.

Matthew Henry zegt hierbij: 'De redding van Gods Kerk en volk vordert vaak zeer langzaam. God houdt Zijn volk lang wachtende, om wijze en

heilige redenen. Zij staan zichzelf in het licht, zij grendelen hun eigen deur zelf toe. Zij worden niet verlost, omdat ze niet gereed zijn voor de verlossing’.

Korenaren

Toch, het was wel zomer, wel oogsttijd geweest. Gods goedheid was weer hemelhoog geweest. Hoe groot was Zijn goedgunstigheid, hoe eindeloos Zijn trouw. Er was regen geweest, vroeg en spa, en ook nog zonneschijn. Het koren had op het veld gestaan, gekoesterd door de zon. Er was gezaaid en ingekuuld, gemaaid en geoogst, dertig-, zestig, misschien wel honderdvoud. De landman had gedorst en gewand. Hij had de schoven ingezameld en in zijn schuren samengebracht. Het land had zijn volle garven doen zien, korenaren uit de volle oogst. God was goed geweest, zo ontzaglijk onverdiend. Hij was taai van geduld geweest, groot van lankmoedigheid. Maar, nu is de oogst voorbij. De zomer is ten einde. De winter staat voor de deur. Het heden der genade kort op. En nog steeds zijn ze niet verlost.

Iedereen praat wel over vrede op aarde, maar er is geen vrede. Juda zit vol wrok en is verbitterd. Hadden ze maar eerder bedacht wat tot hun eeuwige vrede had kunnen dienen. Geen mens die over de zonde klaagt, niemand die zijn schuld belijdt. Juda klaagt wel: God heeft Zijn genâ vergeten. Het beklagt zich over een goeddoend God, het roept Hem ter verantwoording: waarom zijn wij nog niet verlost! Wat valt God hun tegen. God heeft slecht voor Zijn volk gezorgd. De grote Landman heeft niet naar Zijn akker omgezien. Zo klagen ze God aan. En Jeremia weent: ‘Och, dat mijn hoofd water ware en mijn oog een springader van tranen’.

Balsem in Gilead

Jeremia weent. ‘Als er geen manier was waarop Jeruzalem verlost kon worden, zou Jeremia zijn tranen gespaard hebben’, zegt McCheyne in een overdenking over deze woorden. ‘Als God de wereld geen medicijn gegeven zou hebben, of als ze dat medicijn niet hadden kunnen verkrijgen, dan zou het nutteloos geweest

zijn om te wenen. Dan zou Jeremia op de Olijfberg zijn gaan zitten, zoals eens Jona zich tegenover Ninevé neerzette, om af te wachten wat er van de stad worden zou. Jeremia zou niet één traan gestort hebben’. Jeremia weet echter van een medicijn tegen Juda’s zondenkwaal: ‘Is er geen balsem in Gilead? Is er geen heelmeeester aldaar?’

Juda had heil en vrede verwacht van de verkeerde kant, van Egypte. Ze stelde haar vertrouwen op het land van Cham. Terwijl God in de hemel voor hen balsem heeft, Hij heeft het medicijn, het enige geneesmiddel voor hun dodelijke kwaal. Hij wil hun Heelmeeester wel zijn. Juda kijkt echter te laag. God in de hemel is machtig om te helpen, om hun kwaal te genezen. In Hem is een volheid om alle ellende weg te nemen en het verderf te doen ophouden. Bij God is balsem in Gilead. Hun Heelmeeester woont in de hemel, niet in Egypte!

De laatste klacht

Jeremia’s laatste klacht is deze: ‘Want waarom is de gezondheid der dochter mijns volks niet gerezen?’ (Jer. 8:22b). Als er dan een geschikt geneesmiddel is, als er dan een kundig Geneesheer is, waarom is Juda dan nog steeds niet verlost? Matthew Henry zegt dan: ‘Zeker niet omdat God in gebreke bleef, maar door hun eigen schuld. Het was niet omdat er geen balsem of geen heelmeeester was, maar omdat zij geen behandeling wilden, noch zich aan de voorschriften onderwerpen wilden’.

Er is een Verlosser, er is een medicijn. Maar Juda is nog niet verlost. De patiënt is eigenzinnig en eigenwijs, zegt Henry. ‘Zie, wanneer zondaars aan hun wonden sterven, is hun bloed op hun hoofd. Dat bloed van Christus is de balsem in Gilead. Zijn Geest is de Geneesmeester, beide zijn machtig en almachtig. Juda had geheeld kunnen worden, maar heeft niet gewild’. ♦

► De zomer is ten einde, nog zijn wij niet verlost.

De last van de gemeente

ds. J.B. Huisman, ds. C. van Ruitenburch, evang. M. Vos

U kent het wel: een zonderlinge buurman; een dakloze bij de supermarkt; een asielzoekerscentrum in het dorp. Het brengt ons vaak in verlegenheid. De overheid heeft een verantwoordelijkheid om in deze noden te voorzien. Maar zou, Bijbels gezien, de kerkelijke gemeente niet de eerste verantwoordelijkheid moeten nemen?

Binnen de gemeente zorgen leden voor elkaar. Maar hoe is dat voor degenen die daarbuiten staan? De Bijbel geeft duidelijke voorbeelden: Jozef die heidense landen door de hongersnood hielp (Gen. 41), Elisa die raad gaf aan Naäman de Syriër (2 Kon. 5), en Jezus' gelijkenis over de barmhartige Samaritaan (Luk. 10). Gods Woord spreekt hier over onvoorwaardelijke hulp. Niet alleen als de ander onze belijdenis deelt, maar ook wanneer hij vreemd staat tegenover de kerk.

Als er Eén was Die aandacht had voor eeuwigheidszaken, dan was het de Heere Jezus wel. Toch diende Hij net zoveel in lichamelijke noden (Hand 10:39). Zijn daden zetten een streep onder Zijn woorden. Ook voor degenen die Hem verwierpen. Toen Hij de tien melaatsen reinigde, wist Hij bij voorbaat al dat er slechts één God zou verheerlijken. Toch wilde Hij hen allemaal genezen.

Help dus niet met de verwachting dat wij mensen kunnen veranderen, want dan raken we al snel ontmoedigd. Toch vraagt de Heere getrouwheid. Net zoals Hij Zelf Zijn genadeboodschap getrouw tot ons zendt, onafhankelijk of we die aannemen of niet. Matthew Henry zegt: 'Jezus doet goed omdat Hij goed is, niet omdat de mens het verdient'.

Wereldwijd en dichtbij

Vaak zien we dat kerken in arme landen deze last heel ernstig nemen. De barmhartige houding van buitenlandse christenen leidt vaak tot vragen. Hun dienende houding is zo onmiskenbaar dat zelfs in vijandige omgevingen de vervolging en verdrukking verandert in nieuwsgierigheid en acceptatie. Wonderlijk! Zou het andersom ook zo werken? Dat, wanneer wij op onszelf gericht zijn, het onbegrip toeneemt en uitmond in verdrukking?

Soms krijgen we de vraag: 'Hoe doen jullie dat in Nederland? Dienen jullie enkel de eigen leden, of is er ook oog voor omwonenden?' Een relevante vraag! Want wanneer de wijk een relevante plek krijgt in de kerk, krijgt de kerk een relevante plek in de wijk.

Levend getuigenis

Een bekende uitdrukking is: 'Wij zijn de Bijbel voor hen die geen Bijbel hebben'. Als wij naastenliefde prediken, maar niet praktiseren, maken we het christendom tot spot. Jakobus is heel scherp als hij toelicht dat het geloof zonder werken dood is: '...en iemand van u tot hen zou zeggen: Gaat heen in vrede, wordt warm, en wordt verzadigd; (...) wat nuttigheid is dat?' (Jak. 2:16).

Als het goed is, is er niet alleen beweging met het tijdelijke, maar ook met de ziel en wordt er gezocht naar mogelijkheden om het Woord ook daar te krijgen. Het Deputaatschap voor Evangelisatie biedt hiervoor nuttig materiaal. Maar het moet geen voorwaarde worden: al zou er geen ruimte tot evangelisatie zijn, dan nóg blijft naastenliefde onze christenplicht.

Mogelijke bezwaren

Deze gedachten kunnen op bezwaar stuiten. Verwordt de kerk zo niet tot een activistische, maatschappelijke instelling? Het gevaar van werkheiligheid is zeker aanwezig. Er zijn genoeg kerken waar de nadruk enkel ligt op 'aardig zijn voor elkaar'. Nee, zo moet het niet. Ware beweging wordt gewerkt door Gods Geest, vanuit het levendmakende werk van genade. 'En als ik die genade nu zelf mis?' Dan eist de wet nog steeds naastenliefde: 'Dat ik mijns naasten nut, waar ik kan en mag, bevordere; (...) opdat ik den nooddriftige helpen moge' (Heidelbergse Catechismus, Zondag 42).

Praktische invulling

Gelukkig zien we regelmatig mooie voorbeelden. Over kleine noden die eenvoudig opgelost worden met een euro, een flesje water, een lift, enzovoort. Soms zijn het grotere noden die wijsheid vergen, maar evengoed een beroep op ons doen. En... het mag wat kosten. De diaconie staat klaar om mee te helpen met fondsen of netwerken, maar de opdracht ligt allereerst bij u als lid.

Wanneer alle leden zo hun verantwoordelijkheid nemen, krijgt de kerk een dienende plaats in de samenleving. Opdat de Naam van de Heere door onze werken verheerlijkt wordt. ♦

► slot

Tijdens de landelijke Diakendag op 12 september stonden we stil bij Diaconaat in de wijk; welke opdracht heeft de gemeente t.a.v. niet-kerkelijke noden?

Een vernieuwde Hellenbroek

Namens de Commissie Catechese, ds. J. Beens

Op de eerste zaterdag van september waren meer dan honderd catecheten samen in Tricht-Geldermalsen. De catechetenochtend stond deze maal vooral in het teken van de vernieuwde methode van Hellenbroek.

De voorzitter van de commissie Catechese, ds. A. Schot, opent de bijeenkomst met het zingen van Psalm 122 vers 1: 'Kom, ga met ons, en doe als wij'. Hij mediteert over de profetie van Zacharia 8. Tien mannen uit allerlei tongen der heidenen zullen de slip grijpen van één Joodse man. Deze profetie is vervuld toen drieduizend mensen op de Pinksterdag hoorden van die ene Naam: 'Wij

zullen met ulieden gaan, want wij hebben gehoord dat God met ulieden is'. Hebben wij de slip al aangegrepen van die ene Joodse Man, Zijn profetische mantel, Zijn priesterkleed en ook Zijn koninklijke mantel? Wat zou het groot zijn als onze catechisanten naar Zijn leer horen zullen.

Voordat de nieuwe deeltjes aangeboden worden door uitgever J. Koster,

stelt ds. G.W.S. Mulder enkele vragen aan L. van der Ham, die het proces heel accuraat gecoördineerd heeft, en aan voorzitter ds. Schot. Tien jaar geleden werd dit project voor het eerst door de Gebr. Koster uitgegeven. Van der Ham zei blij te zijn met het resultaat, zeker ook als vader: 'Zoveel eeuwen na Hellenbroek moet zijn werk nog steeds ingescherpt worden'.

De vernieuwing was nodig, zei ds. Schot, want dit bestuurde 'voertuig' vertoont, net als een auto, na tien jaar wel wat mankementen. Het had een 'beurt nodig'. De aanhanger van het 'voertuig', de handleiding, kunnen de catecheten, zo gaf L.J. Wisse (Uddel) aan, vinden op gergemcatechese.nl

Na de pauze waren er twee workshops die gegeven werden door de leden van de Commissie Catechese. Aan het eind van de morgen sloot M. van Dam (Opheusden) de bijeenkomst af. Met het zingen van 'Wie heeft lust den Heer' te vrezen...' werd deze toerustingsmorgen beëindigd. Zegene Hij de arbeid van zoveel catecheten die iedere week de Bijbelse geloofsleer aan de harten van onze jongeren leggen om ze tot spruiten van de hemel te maken (uitspraak van G. Saldenus). ♦

► Uitgever J. Koster overhandigt de herziene uitgaven van 'Hellenbroek' aan L. van der Ham (redactiesecretaris) en ds. A. Schot (commissievoorzitter).

Generale Synode

Namens het moderamen, ds. H.A. van Zetten

Dinsdagavond, 9 september 2025. Het kerkgebouw van Hardinxveld-Giessendam is vrijwel geheel bezet. De voorzitter van de vorige Generale Synode (2022), ds. P. Mulder, bedient in deze bidstond voor de Generale Synode Gods Woord vanuit Johannes 17.

Bidstond

De Zaligmaker bidt in het innige, Hoge priesterlijk gebed tot Zijn Vader: 'Heilig hen in Uw waarheid; Uw Woord is de waarheid. Gelijkerwijs Gij Mij gezonden hebt in de wereld, alzo heb Ik hen ook in de wereld gezonden. En Ik heilig Mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid'.

Het is een teer gebed, een diepe stof. Ds. P. Mulder wenst de afgevaardigden 'zwakheid' toe, opdat ze hun sterkte mogen zoeken in Christus, de grote Voorbidder. Hij bidt voor Zijn kinderen, voor Zijn Kerk. Ook kerkelijke vergaderingen hebben Zijn voorbidding nodig. Mogen we Zijn beeld vertonen: in ware liefde, gehoorzaamheid en ootmoed. Dan alleen zal het gaan. Wij mogen en hoeven het niet van onszelf te verwachten.

Opening

Ds. H.J. Agteresch opent de volgende morgen de vergadering namens de roepende kerk Werkendam. Hij heet alle afgevaardigden, meelevenenden en gasten van harte welkom. Ds. Agteresch bedankt allen die voorbereidend werk hebben gedaan voor deze GS. Hij mediteert over Psalm 84:6 en 7. Opnieuw staat in deze overdenking de Koning van de Kerk centraal: Jezus Christus, Die de weg tot God gebaad heeft voor een schuldig volk. Eeuwig

zal de triomferende Kerk zich aan de wateren des levens mogen laven.

De Levensbron, Christus, verkwt Zijn strijdende Kerk ook nu, in de dorheid van het moerbeidal, door de oefeningen van het geloof.

Aansluitend houdt burgemeester P. Verhoeve van Gouda een korte toespraak, waarin hij het belang van de synode benadrukt en om gebed vraagt voor overheid en samenleving. Een telegram aan onze Koning en Koningin wordt voorgelezen en verstuurd.

Groeten

Ds. P. Kleijer (Lethbridge, Canada) brengt de broederlijke groeten over van de Netherlands Reformed Congregations in de Verenigde Staten en Canada. Afgevaardigden van de zusterkerken van Papoea en Nigeria komen eveneens aan het woord. Ze onderstrepen het belang van het gebed voor elkaar en de

daadwerkelijke ontmoeting en ondersteuning. Allen wensen de vergadering Gods onmisbare zegen toe. Gemeenere wordt dat vorig jaar herdacht is dat ZGG 50 jaar geleden begonnen is met zendingswerk in Nigeria. De Heere was de Getrouwe; dat is Hij ook nu! Moge Hij alle eer ontvangen.

Curatorium

De voorzitter van het Curatorium van de Theologische School, ds. A. Schreuder, verwoordt de blijdschap en verwondering voor het toegenomen aantal studenten. Het curatorium signaleert 'soms massieve' kritiek op studenten en curatorium. Hoorders dienen zich te realiseren hoe groot de impact van hun opmerkingen kunnen zijn. Belangrijk voor studenten is dat zij vanuit de eigen wortels leren omgaan met verscheidenheid. De complexiteit van de samenleving en de toegenomen mondigheid vragen goede persoonlijke en maatschappelijke vorming. Het curatorium wil zoveel mogelijk polarisatie tegengaan. Ook de draagkracht van de vier docenten is onderwerp van bespreking.

Vertegenwoordiging en Voorlichting Interne kerkelijke eenheid blijft aandacht vragen. Binnen de classes zijn broederlijke gesprekken over dit onderwerp gehouden. De synode roept ertoe op dat deze gesprekken binnen de classes levend gehouden worden en daarbij dieper worden ingedragen richting de gemeenten, bijvoorbeeld via extra visitaties bij kerkenraden.

De Saambinder

Het aantal abonnementen op De Saambinder is licht gestegen. Uit recent onderzoek blijkt dat het blad juist in jonge gezinnen weer beter gelezen wordt. De afgevaardigden spreken hun waardering uit voor ons kerkblad. Ds. G.J. van Aalst, die veel voor De Saambinder heeft betekend, heeft nu definitief afscheid genomen van de redactie. Ouderling W.G. Hulsman (Rhenen) is onlangs aan de redactie toegevoegd. De redactie wil 'de waarheid betrachten in liefde'. Met deze opmerking wordt de bespreking van dit deputaatschap afgerond. ♦

► wordt vervolgd

In het moderamen (bestuur) van de synode worden gekozen:

Ds. A. Schot (preses = voorzitter), ds. S. Maljaars (2e preses), ds. J.M.D. de Heer (1e scriba = secretaris), ouderling A.G. Bregman (2e scriba), ds. H.A. van Zetten (3e scriba), ouderling M. de Geus (quaestor - penningmeester), ouderling H. van Dalfsen (2e quaestor)

”In Hem gefundeerd”

ds. H.J. Agteresch, Werkendam

‘t Is altijd een klein stekje geweest. Eén ding is zeker: ”In Hem gefundeerd”. Dát kenmerkt onze consulentgemeente tot de huidige dag, de liefde tot de prediking waar de gekruiste Christus centraal staat en hoe Hij in het leven van een zondaar waarde krijgt.

De boeiende beschrijving van de vroege kerkgeschiedenis van de Bommelerwaard laat ons zien hoe de Reformatie doorbrak, doorging en weer neerging. Reden om zich ook in Aalst af te scheiden van de vaderlandse kerk.

De gemeente werd in 1922 geïnstitueerd. Naast veel mooie dingen krijgen we ook eerlijke inkijkjes in bijvoorbeeld een heftige kerkenraadsvergadering met verschillende visies op de huwelijksbevestiging. Een ouderling was tegen ‘al die huwelijkspracht in de kerk’ en verliet toornig de vergadering. Interessant is om te vernemen dat een schuldbelijdenis tot 1933 werd gedaan voor de kerkenraad. Op advies van de visitatoren gebeurde dat voortaan in het openbaar. Zo zien we dat de huidige praktijk zich richt op de écht oude paden!

Op klompen

De gemeente kwam samen in een sober kerkgebouw met een houten vloer. Dat was niet altijd fijn, want de mannen en kinderen kwamen stommelend met hun klompen de kerk binnen, en de pruimende mannen zorgden voor bruine vlekken. Erger was dat in 1944 het kerkgebouw werd gevorderd door de Duitsers. In die bange tijd stelden de zussen Van Ballegooijen hun boerderij beschikbaar voor de kerkdiensten.

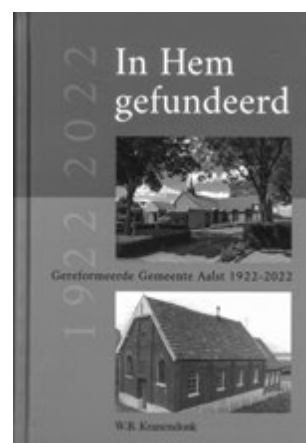
Soms kun je een glimlach niet onderdrukken, als je bijvoorbeeld leest hoe student W. Hage een jaar te vroeg een beroepsbrief kreeg. Men dacht dat hij al beroepbaar was gesteld! Wat een wonder dat kandidaat Hage een jaar later het gecombineerde beroep Aalst/Brakel mocht aannemen. Om beide gemeenten te dienen, liep hij met zijn kunstbeen elke zondag

meer dan tien kilometer. Reeds na twee jaar nam ds. Hage afscheid. Niet verheffend waren de jaren na zijn vertrek. De schrijver neemt ons eerlijk mee in onrustige jaren met onderlinge spanning tussen kerkenraadsleden. Verblijdend was het toen ds. A. Vergunst in 1974 de nieuwe kerk in gebruik mocht nemen met de prachtige tekst: ‘En hun ogen opheffende, zagen zij niemand dan Jezus alleen’.

Ambtsdragers

Grinnikend lees je over ouderling Bouman, die de catechismuspreken van ds. H. van Gilst te kort vindt. Als hij aan de beurt is, leest hij twee preken in één dienst! Sinds het eind van de 20e eeuw is er meer rust in de gemeente. Het lijkt dat de wijsheid van ouderling N. Zondag hierin zeker meespeelde. Het is een zegen om te mogen lezen van onderlinge verbondenheid. Groot is de verslagenheid als ouderling Zondag in 2021 na een kort ziekbed overlijdt.

De schrijver heeft er goed aan gedaan om aan het eind van het boek een inkijkje in het leven van verschillende ambtsdragers te geven. Rijk om te mogen lezen van het doorbrekende werk in het leven van deze broeders. Ook voor deze Adamskinderen in Aalst werd het onverdiend waar: In Hem gefundeerd. Dát gun ik de hele gemeente, ook in 2025. ♦

N.a.v. ”In Hem gefundeerd” (geschiedenis van de Geref. Gemeente te Aalst 1922-2022), door W.B. Kranendonk, € 22,50, excl. verzendkosten, te bestellen via boek@gergemaalst.nl of telefonisch bij M. van Heemskerk (06-53216377) of W. van Horssen (06-55140541).

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Franklin Lakes (New Jersey, VS),
ds. J.J. Witvoet te Rock Valley (Iowa, VS);
te Grand Rapids-Covell Avenue
(Michigan, VS),
ds. M.T. Al-Chalabi te Hilversum;
te Kalamazoo (Michigan, VS),
ds. H.J. Agteresch te Werkendam;
te Middelharnis,
ds. H.A. van Zetten te Nieuw-Beijerland.

DANKBETUIGING

DS. D.W. TUINIER

Geliefde gemeenten en broeders, Enkele weken geleden hebben we een verslag kunnen lezen van de jaarlijkse predikantenbijeenkomst in Rotterdam. Dezelfde week is er bij ons een fruitmand bezorgd met een hartelijke, meelevende groet van alle broeders predikanten met de wens en bede: 'De eeuwige God zij u een woning, en van onder eeuwige armen' (Deut. 27:33a). Dit gebaar heeft ons heel goed gedaan. Ook ontvingen we van een van de broeders een beschreven kaart met enkele foto's van de bijeenkomst. Ook dit hebben we zeer gewaardeerd. Allen die, op welke wijze ook, met ons meeleven, vriendelijk dank daarvoor. Mijn gezondheid gaat verder achteruit. Ook overdag moet ik meer aan de beademing, ondanks dat mijn slikvermogen nog intact is, tot verwondering van de ALS-arts. Spreken geeft mij ademnood, hoewel ik nog vrij goed verstaanbaar ben. Elke rustdagmorgen probeer ik naar de kerk te gaan. De middagdienst luister ik op bed mee. Onlangs ontving ik onderwijs uit een meditatief woord. De inhoud gaat over de woorden van de Levensvorst aan het strand van de zee van Tiberias, in gesprek met Simon Petrus: 'Zo zult gij uw handen uitstrekken, en een ander zal u gorden, en brengen, waar gij niet wilt' (Joh. 21:18). Petrus' weg tot het einde zal gekenmerkt worden door: 'Zo zult gij uw handen uitstrekken...'. Dit is een levensles, die alleen door Gods genade geleerd wordt: 'Een ander zal u gorden...'. Het enige wat overblijft, is mijn zondige, schuldige en hulpeloze handen uitstrekken, in

stille afhankelijkheid achter mijn lieve Meester aan. Een dagelijkse les met de verzuchting of Gods Geest me daar brengt en leert volgen.

Een hartelijke groet, ook van mijn vrouw,
ds. D.W. Tuinier

DANKBETUIGING

DS. A.H. VERHOEF

Nu de bestralingen beëindigd zijn en het boven verwachting goed mag gaan, is het de diepe behoefte van ons hart om allen in het oude vaderland te danken voor het hartelijke meeleven in deze periode. Velen van Gods volk en van de ambtsbroeders hebben meegeleefd en gebed opgezonden. Bovenal is het onze begeerte om de HEERE te erkennen dat Hij zo goed en getrouw is geweest en nog blijft, en dat voor een ontrouwe dienstknecht. 'Gij zijt goed en goeddoende; leer mij Uw inzettingen' (Ps. 119:68).

ds. A.H. Verhoef

PREDIKANT WAARDENBURG

GESCHORST

Op zondagochtend 7 september moest de kerkenraad van Waardenburg aan de gemeente meedelen dat ds. G. Pater met onmiddellijke ingang was geschorst, en wel op grond van het zevende en negende gebod. Daardoor is de predikant voorlopig ontheven van ambtelijke werkzaamheden. De classis Utrecht, waar Waardenburg onder valt, onderzoekt de zaak.

Wat geeft dit een verdriet, in de kerk, in de gemeente van Waardenburg, in het gezin van de predikant, bij alle ambtsbroeders. Wij zijn verslagen, en vragen om gebed voor het predikantsgezin en de gemeente van Waardenburg.

Redactie De Saambinder

AFSCHEID DS. DEKKER VAN

DEN HAAG-SCHEVENINGEN

Op zondag 29 juni nam ds. M.L. Dekker afscheid van onze gemeente, die hij zes jaar als predikant voor Israël gediend heeft. Een periode van 29 jaar is hij -samen met zijn vrouw- vanuit onze gemeente uitgezonden geweest naar Nigeria en naar Israël. Bij het afscheid vermenigvuldigen dus de gedachten.

Ds. Dekker bediende het Woord uit 1 Petrus 5:6-7. Het thema van de preek was: Een liefdevolle aansporing van Petrus aan de gemeenten. Hij werkte dit thema uit in twee gedachten: Gods krachtige hand en Gods zorgende hand. 'Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods'. Opvallend is dat Petrus aan de gemeenten in de verdrukking daarmee begint: een vermaning tot verootmoediging. Die verootmoediging moeten we leren in de spiegel van Gods heilige wet en vraagt een onderwerping aan de Heere. De krachtige hand Gods waar de apostel over spreekt, heeft een heilrijke werking: die overtuigt zondaren, die brengt hen terug bij de Heere, die bevrijdt en bewaart ook. De woorden die Petrus hierop laat volgen - 'Werpt al uw bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u' - mogen we niet geïsoleerd lezen, want deze horen wezenlijk bij de vermaning tot verootmoediging. Eigenlijk staat er: Geworpen hebbend al uw bekommernis op Hem. Die zondige of ook angstige bekommernis die ons hart neerbuigt, mogen we in het gebed bij de Heere brengen; maar de les is ook om het daar werkelijk achter te laten. Aansluitend sprak ds. Dekker de gemeente toe. Nadat ouderling De Boer het predikantsechtpaar namens kerkenraad en gemeente had toegesproken, werden ze toegezongen uit Psalm 136. Naar de aard van de gelegenheid is dat in het Hebreeuws gedaan. Vervolgens legde ds. Dekker voor de laatste maal de zegen op de gemeente.

Kerkenraad Den Haag-Scheveningen

De liefde van Christus is de beste vriendschapsband'.

- THOMAS SCOTT -

AANGEPASTE KERKDIENTST AAGTEKERKE

Op zaterdag 27 september (14.30 uur) wordt in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Aagtekerke een aangepaste kerkdienst gehouden. Student K.L. Blok spreekt vanuit 2 Samuël 9 over 'Davids ontferming over Mefiboseth'. Iedereen is hartelijk welkom. Parkeren aan de achterzijde van de kerk.

AANGEPASTE KERKDIENTST BARNEVELD

Op zaterdag 27 september (14.30 uur) wordt in de kerk van de Geref.

Gemeente te Barneveld-Zuid een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een beperking, onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad van Barneveld-Centrum. Ds. E.J. Bou-dewijn spreekt over 1 Samuël 17:32b: 'Uw knecht zal heengaan...'. Allen - wel of niet met een beperking - van harte welkom. Collecte tijdens de dienst of via Helpende Handen: NL17INGB 0322 4034 64.

AANGEPASTE DIENST KAMPEN

Op zaterdag 27 september (14.30 uur) wordt in de kerk van de

Geref. Gemeente van Kampen een aangepaste dienst voor mensen met een beperking gehouden. Voorganger is ds. A. Schot.

AANGEPASTE KERKDIENTST STOLWIJK

Op zaterdag 27 september (14.30 uur) wordt in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Stolwijk een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een verstandelijke beperking. In deze dienst gaat ds. C. Hogchem voor. Iedereen is van harte welkom.

Berichten

REGIO-AVOND VAN EEN HANDREIKING

Op donderdag 2 oktober (19.45 uur) wordt een regio-avond van Vereniging Een Handreiking gehouden in de Hersteld Herv. Kerk te Wijk en Aalburg (Engelsestoeft 1). Het Land van Heusden en Altena is een nieuwe regio van de vereniging. Een Handreiking is een reformatorische vereniging voor familieleden van psychisch zieken. W. Visser, voorzitter van het landelijk bestuur, spreekt over 'Wat kunnen we betekenen voor onze psychisch zieke gemeenteleden en hun familieleden?' Er wordt ook een bestuur samengesteld.

EVGG: BERICHT AAN DONATEURS

Al sinds jaar en dag heeft EVGG een grote groep trouwe donateurs. Elke maand of elk jaar dragen zij bij aan het evangelisatiewerk. Veel kleine (en grotere) bedragen samen geven een totaalbedrag van ongeveer € 230.000,- op onze begroting. Daarmee kunnen we (bijvoorbeeld) de evangelisatiepost in Alkmaar draaiend houden. Hartelijk dank!

Velen zijn al zó lang donateur dat zij (soms al meerdere keren) zijn verhuisd. Daardoor beschikken wij niet altijd over de actuele adressen. E-mail hadden we vroeger niet, dus ook dat ontbreekt vaak. We proberen onze inkomsten te koppelen aan de plaats van herkomst, dat lukt nu niet goed. Soms gaat er iets mis met een incasso, dan is het

goed om even contact te kunnen hebben. En soms willen we gewoon iets met u delen.

- Bent u nog geen donateur? Naast Alkmaar, Merksem, Leeuwarden en de andere evangelisatieposten heeft heel Nederland de Bijbel nodig. We hebben in september en oktober een waardevolle actie. Op www.evagg.nl/actie vindt u alle informatie.
- Bent u donateur van EVGG? Wilt u dan via www.evagg.nl/gegevens uw actuele gegevens aan ons doorgeven?

VERKOPINGEN

Gouda - Op vrijdag 26 september (9.30-11.30 en 18.30-20.00 uur) is er een tweedehandshandskledingbeurs in de kerk van de Geref. Gemeente te Gouda (Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b). De opbrengst is voor het deputaatschap voor Israël en het onderhoud van de kerk. Pin aanwezig.

Kesteren - Op zaterdag 20 september vindt er een Betuwse markt plaats, waarvan de opbrengst is voor de nieuwbouw van de Geref. Gemeente te Kesteren. Er is een foodplein, een kidsplein en een kleedjesmarkt. Om 11.30 en 14.00 uur is er opbodveiling. Locatie: Provincialeweg 1a, Lienden (Boomkwekerij JD van de Bijl).

Meliskerke - Op zaterdag 27 september (10.00 -13.30 uur) houdt de vrouwenvereniging in Meliskerke een verkoping in en om de kerk, Valkenburgstraat 25.

De opbrengst is voor ZGG, EVGG en Bijzondere Noden.

Nieuwer ter Aa - Op vrijdag 26 september (15.30-17.00 en 19.00-20.30 uur) is er in Nieuwer ter Aa een tweedehandskledingbeurs in verenigingsgebouw het Anker, Kerklaan 4. De opbrengst is voor evangelisatiepost de Hoeksteen en HVC (info: tel. 06-21925188).

Poederloijen - Op vrijdag 26 september (8.30-21.00 uur) en zaterdag 27 september (8.30-16.00 uur) is er een kledingbeurs met tweedehands en nieuwe kleding, waar ook van tevoren bestelde bolchrysanten opgehaald kunnen worden (bestellen voor 20 september: tel. 06-19411955). De opbrengst van de beurs is voor stichting Joseba en de nieuw te bouwen kerk. Locatie: terrein van De Boekenplank, Egter van Wissekerkeweg 5 in Poederloijen.

ZANGAVONDEN

Rhenen - Cunerakerk, zat 27 sept., 19.00 uur, psalmzangavond; leiding ds. J. van Laar; Arthur de Jong, orgel; collecte voor Adullam en de Schutse; reserveer tickets via: www.arthurdejong.nl

Scherpenzeel - Sionkerk, Renes 121, zat. 27 sept., 19.30 uur, psalmzangavond met en voor mensen met een beperking, leiding ds. J. Beens, Daniël Sinke en Andries van Vliet, orgel; de leden van club Ebed-Melech van Helpende Handen zien uit naar uw komst.

Kerkdiensten

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:
INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

ZONDAG 21 SEPTEMBER 2025

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 18.30 uur ds. J. van Laar; **Aalst** 9.30 en 14.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Alblasserdam** 9.30 en 16.00 uur ds. J. van Laar; **Alphen aan den Rijn** 18.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Amersfoort** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 16.30 uur ds. B. Labee; **Arnhem** 10.00 en 16.00 uur ds. J. Janse; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** (locatie: GG Barneveld-Zuid) 8.30 en 14.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 10.00 en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Bodegraven** 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Borssele** 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. W. de Jong; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Burgh-Haamstede** 18.30 uur stud. K.L. Blok; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 12.00 uur (H.D.) ds. H. van der Heiden en 19.00 uur ds. J.M. Evers; **Capelle aan den IJssel-West** 10.00 uur ds. H.J. Agteresch en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 18.30 uur ds. H. Brons; **Den Haag-Scheveningen** 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Den Helder** 18.00 uur ds. P. Mulder; **Deventer** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Dinteloord** 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Doetinchem** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. P.G. Heijkamp; **Dordrecht** 9.30 (H.A.) en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Enkhuizen** 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Enter** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Gorinchem** 14.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur stud. D. de Jong; **Goudswaard** 10.00 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **'s-Gravenzande** 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. H. Brons; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Herkingen** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Hoedekenskerke** 10.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. S. Maljaars; **Hoofddorp** 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Houten** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. W. Harinck; **Kampen** 15.00 uur ds. K. Boeder; **Kamperland** 10.00 en 14.30 uur stud. K.L.

Blok; **Kapelle-Biezelinghe** 19.00 uur ds. M. Joosse; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 14.00 uur ds. G.J. Baan; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G. van Manen; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur kand. J. Kroon; **Marknesse** 15.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Meliskerke** 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 10.00 en 18.00 uur stud. B.J. Meulmeester; **Middelburg-Centrum** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Middelburg-Zuid** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 14.30 uur stud. B.J. Meulmeester; **Mijdrecht** 15.00 uur ds. J. Beens; **Naaldwijk** 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur stud. L.J. van den Berge; **Nieuwe-Tonge** 10.00 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. B. Labee; **Nieuwerkerk** 15.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 18.00 uur ds. M.H. Schot; **Oostburg** 18.30 uur ds. M. Karens; **Oosterland** 10.00 uur ds. C. Harinck, 14.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn en 18.30 uur ds. A.E. Brijder; **Oostkapelle** 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Oostvoorne** 14.00 uur ds. J.M. Evers; **Opheusden** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oppeendoes** 10.00 uur ds. G. Heijkamp en 15.30 uur ds. P. Mulder; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 9.30 en 18.30 uur stud. W. van Ee; **Oude-Tonge** 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Oudemirdum** 9.30 en 14.30 uur ds. C. van Krimpen; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 15.30 uur ds. M.L. Dekker; **Poortvliet** 14.30 uur ds. E. Bakker en 18.30 uur ds. S. Maljaars; **Puttershoek** 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. M.H. Schot; **Rhenen** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 (H.D.) en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 14.30 uur (H.D.) ds. W.A. Zondag; **Rijssen-West** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rilland-Bath** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Rotterdam-Alexanderpolder** 18.30 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-Centrum** 10.00 en 18.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 (H.D.)

en 18.30 uur ds. E. Bakker; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. C. van Ruitenburch; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 16.00 uur ds. W. Silfhout; **Sprang-Capelle** 9.30 uur ds. L. Blok en 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Stolwijk** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 en 15.30 uur ds. M. Karens; **Tholen** 18.30 uur ds. C. van Ruitenburch; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 uur ds. W. Silfhout en 18.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. M. Blok; **Veenendaal** 9.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Viissingen** 15.00 uur ds. P.C. Vlot; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Wageningen** 9.30 uur ds. D. de Wit en 15.00 uur ds. F. Mulder; **Werkendam** 13.00 en 19.00 uur ds. H.J. Agteresch en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren en 14.30 uur stud. L.J. van den Berge; **Westzaan** 15.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Wierden-Aadorp** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Woerden** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Zeist** 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi en 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Zoetermeer** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 23 SEPTEMBER 2025

Dirksland 19.30 uur ds. G. Hoogerland; **Ede** 14.00 (huw.bev.) en 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Middelburg-Centrum** 19.30 uur ds. K. Boeder; **Nisse** 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Oppeendoes** 19.30 uur ds. A.A. Brugge; **Ouddorp** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Rotterdam-Centrum** 19.45 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenzeel** 19.30 uur (Tijdrede) ds. H.J. Agteresch; **Uddel** 19.30 uur (voor de zending) ds. J. Janse; **Wolphaartsdijk** 19.30 uur ds. G. Beens.

WOENSDAG 24 SEPTEMBER 2025

Aalst 19.30 uur ds. A. Verschuure; **De Valk-Wekerom** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Elspeet** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Goes** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Gouda** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Kapelle-Biezelinghe** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur ds. M.G. van Middendorp; **Klaaswaal** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Leiderdorp** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Marknesse** 19.30 uur ds. A.J. de Waard; **Melissant** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Mijdrecht** 19.30 uur ds. C. Sonneveld; **Nieuwdorp** 19.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Ooltgensplaat** 19.30 uur ds. W. Harinck; **Oosterend (Texel)** 19.00 uur

ds. K. Boeder; **Poortvliet** 19.30 uur (voor de GBS) ds. W. Mouw; **Rhenen** 13.30 uur (huw.bev.) ds. F. Mulder; **Rijssen-West** 19.30 uur ds. P.D. den Haan; **Scherpenzeel** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Soest** 19.30 uur ds. D. de Wit; **Veen** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Werkendam** 19.30 uur (voor de zending) ds. J. IJsselstein; **Westkapelle** 19.30 uur stud. B.J. Meulmeester; **Zwolle** 19.30 uur ds. J. van Laar.

DONDERDAG 25 SEPTEMBER 2025

Alblasserdam 19.30 uur ds. S. Maljaars; **Barneveld-Zuid** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; **Beekbergen** 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; **Boskoop** 16.30 uur (huw.bev.) ds. P.J. de Raaf; **Ede** 14.30 uur (huw.bev.) ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. van Manen; **Genemuiden** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Goudswaard** 19.30 uur ds. F. Mulder; **Hoogeveen** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Kampen** 19.30 uur ds. J. IJsselstein; **Krimpen aan den IJssel** 14.00 uur (huw.bev.) ds. W.J. Karels; **Meliskerke** 14.00 uur (huw.bev.) ds. A.E. Brijder; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. M. Karens; **Rhenen** 15.15 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; **Ridderkerk** 14.00 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; **Rijssen-Noord** 14.00 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijsen; **Scherpenzeel** 14.30 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Slidrecht** 19.30 uur ds. R.T. Michielse; **Terwolde-De Vecht** 19.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Tricht-Geldermalsen** 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; **Westzaan** 19.30 uur ds. A. Schot; **Yerseke** 13.45 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen; **Zoetermeer** 14.30 uur (huw.bev.) ds. J.B. Zippro.

VRIJDAG 26 SEPTEMBER 2025

Burgh-Haamstede 14.00 uur (huw.bev.) ds. P.C. Vlot; **Doetinchem** 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.B. van der Heiden; **'s-Gravenpolder** 14.30 uur (huw.bev.) ds. S. Maljaars; **Kootwijkerbroek** 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; **Meliskerke** 14.00 uur (huw.bev.) ds. A.E. Brijder; **Rijssen-Zuid** 14.00 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; **Tholen** 13.45 uur (huw.bev.) ds. C. van Ruitenburg; **Yerseke** 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

ZATERDAG 27 SEPTEMBER 2025

Aagtekerke 14.30 uur (Aangepaste dienst) stud. K.L. Blok; **Barneveld-Centrum** (locatie: GG Barneveld-Zuid) 14.30 uur (Aangepaste dienst) ds. E.J. Boudewijn; **Stolwijk** 14.30 uur (Aangepaste dienst) ds. C. Hogchem.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 21 SEPTEMBER 2025

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 9.30 uur; **Amsterdam** (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. J. Krijgsman; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. S.R. van Klinken; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c)

9.30 uur, 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur evang. C. van Drunen; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur ds. A.E. Brijder en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar Evangelisatiepost 'Bij de Bron', Willem Buytewechstraat 2, 1816 GJ Alkmaar.
Voor samenkomst en opgave zie onze website. De inloop is geopend op zaterdag van 11.00-15.00 uur. Wilt u meer weten over ons werk? Kijk dan op onze website www.bijdebronalkmaar.nl of neem contact op met de evangelist J. Geerts, jan@bijdebronalkmaar.nl / 06 15954135.
Voor actuele informatie of bezoek, bezoek dan eerst onze website.

Amsterdam Evangelist M. Vos. Evangelisatiepost 'Bij Simon de Looier', Looiersgracht 70-72, 1016 VT Amsterdam.
Tel. (020) 6227742 / 06 38327638.
Website: www.bijsimondelooier.nl
Informatie: amsterdam@bijbelcentrum.nl
Samenkomst op zondagmorgen om 10.30 uur, zondagmiddag een Bijbeluur om 16.30 uur. U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost. Openingsstijden inloop: dinsdag, woensdag, vrijdag en zaterdag 10.00-12.00 en 12.30-15.30 uur. Verenigingen en kerkenraden kunnen bij ons boeken kopen. U steunt daarmee het evangelisatiewerk in Amsterdam.
Voor informatie en bestellingen: Mevr. S. Voshart: boeken@bijsimondelooier.nl of 0252-428390.

Breda Inloopcentrum 'De Lichtboei', Vriesdongen 1, Breda.
Contactadres: info@inloopdelichtboei.nl
Openingsstijden: dinsdag en zaterdag 10.00-12.30 uur. Iedere zondag een samenkomst om 10.30 uur. Voor actuele informatie: www.inloopdelichtboei.nl

Emmen Evangelist S.R. van Klinken; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen.
Samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Voor vakantiegasten geldt: van harte welkom! Kringloopwinkel en Activiteitencentrum 'Bij de Tijd', Hoofdstraat 88, 7811 ES Emmen.
Openingsstijden: Elke dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag en zaterdag van 10.30-16.00 uur. Tel. (0591) 653517, www.bijdetijd Emmen.nl Coördinator: Geert Baan; coordinator@bijdetijd Emmen.nl, 06 14691696.

Leeuwarden Evangelist S. de Visser; Kerkgebouw Achter de Hoven 2-c te Leeuwarden.

Samenkomsten 9.30 en 16.00 uur.
Bijbeluurtje 12.00 uur. De diensten zijn vrij toegankelijk. De inloop is geopend op vrijdag en zaterdag van 11.00-15.00 uur. Heeft u zin in een wandeling door Leeuwarden? Een wandelroute kunt u afhalen tijdens de openingstijden van de Inloop tegen een kleine vergoeding. Van harte welkom! Overige informatie kunt u vinden op de website: www.inloophuisachterdehoven.nl. Een gift is welkom op rekeningnummer NL79 RABO 0159 3425 70 t.n.v. Deputaatschap voor Evangelisatie.

Merksem Evangelist A. van Setten; Bijbelpost 'De Bron', Jaak de Boeckstraat 21-23; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. Voor de openingstijden van De Bron op maandag t/m zaterdag verwijzen we u graag naar onze website: www.indebron.be

Rotterdam Evangelist M. Rozema
Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois.
Samenkomst elke zondagmiddag om 14.00 uur. Op onze website www.indegouwstraat.nl wordt de actuele informatie weergegeven. De openingsstijden voor onze 'Inloop-winkel' zijn: woensdag van 12.30-15.00 uur en vrijdag van 15.00-20.00 uur. Van harte welkom!

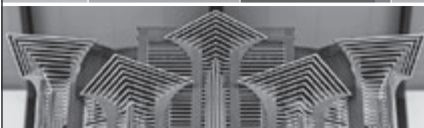
Scheveningen Christelijk centrum 'Het Kompas Scheveningen', Keizerstraat 177, Scheveningen.
Samenkomst elke zondagmiddag om 14.30 uur. Van harte welkom tijdens de inloophmomenten op woensdag 10.30-12.30 uur, donderdag 13.00-15.30 uur, vrijdag 13.30-15.30 uur en zaterdag van 10.30-14.30 uur of breng een bezoekje aan de kringloopwinkel die geopend is op donderdag van 13.00-15.30 uur, vrijdag van 13.00-15.30 uur en zaterdag van 10.30-14.30 uur. U bent van harte welkom! Nadere informatie vindt u op de website www.kompasscheveningen.nl

Tilburg Evangelist H.J. van den Boogaart; Kerkruimte: Offenbachstraat 105, 5011 EH Tilburg.
Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.00 uur. In Het Kruispunt worden de zondagse samenkomsten en andere activiteiten gehouden. Zie voor info en openingsstijden: www.kruispunttilburg.nl

Utrecht/Leidsche Rijn Bijbelcentrum 'De Hoeksteen', Monarchvliedlaan 200, Utrecht
Wilt u meer weten over ons werk in de Utrechtse wijk Leidsche Rijn? Kijk dan eens op onze website www.hoeksteen-leidscherijn.nl of neem contact op met de veldwerker dhr. J. Hakkenberg, j.hakkenberg@hoeksteen-leidscherijn.nl

Advertenties

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor
akoestische
vraagstukken

Voor meer informatie:

Dhr. H. den Hollander

T (010) 435 44 35

E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Groei mee met Hoeflon (Barneveld),
wij zoeken talent!
Kom werken als **Officemanager**,
Medewerker Financiële Administratie,
Machinebouwer, **International**
Field Service Engineer of in een
andere rol. Bekijk alle vacatures op
werkenbijhoeflon.com of bel naar de
HR-afdeling: 0342 400 288

GROTE KERK GORINCHEM
D.V. zaterdag 4 oktober 2025
Niet-ritmische Psalmzangavond
M.m.v. Bovenstemgroep Katwijk
Leiding: ds. M. van Kooten
Orgel: Bart Kruithof
Kerk open: 19.00 uur
Aanvang: 19.30 uur Toegang vrij!
Collecte t.b.v. Helpende Handen

Hartelijk welkom

'... en Zijne hulp verwacht' Concertavond Sint Jan Gouda

M.m.v.
Diverse koren en instrumentalisten
o.l.v. Leander van der Steen en Martien van der Zwan

met
samenzang

D.V. zaterdag

27 september

Aanvang: 19.00 uur - deuren open: 18.30 uur

Toegang vrij!

- Ds. A. Schot
- Chris Stoffer

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL
OPGAANDE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Aanmelden noodzakelijk via >

dep-israel.nl/concert

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

**Een vertrouwd adres voor hulp
aan kinderen, jongeren en volwas-
senen vanuit een Bijbelse visie.**

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor
psychologisch onderzoek,
indicatieaanvragen en onderzoek,
begeleiding en training van mensen
met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41.99.77

Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

CHRISTELIJK VAKANTIEPARK CASA FAMILIA SALLAND

Boek nu:

www.vakanz.nl/casa

Heerlijk nazomeran in een
comfortabele bungalow op
christelijk vakantiepark Casa
Familia Salland, aan de voet
van de Holterberg.

U ontvangt bij aankomst een
leuke attentie als u verblijft in
de periode 26 september tot
24 oktober. Vul bij boeking
'attentie' in.

Vakanz

0341 264 887 / info@vakanz.nl

Evangelisatie
VEENENDAAL

Vacature

Gereformeerde Gemeente Veenendaal zoekt een

Evangelist (0,6 fte)

Vanuit de Adventkerk wordt op verschillende manieren geëvangeliëerd in Veenendaal. Naast het inloopwerk in de kringloopwinkel "De Ontmoeting" vindt er straatëvangeliëering plaats, worden Bijbelcursussen, Vrouwenochtenden en Bijbellessen georganiseerd.

Als gemeente hebben we het verlangen meer mensen in Veenendaal in aanraking te brengen met het Woord van God. Wij zoeken een evangelist die zich actief wil inzetten om het missionaire werk van de gemeente mede vorm te geven en tevens nieuwe doelgroepen te bereiken.

Wij komen graag in contact met kandidaten die een innerlijk verlangen hebben dienstbaar te zijn aan de uitbreiding van Gods Koninkrijk.

Nadere informatie betreffende de functie en de functie-eisen kunt u vinden op www.gergemveenendaal.nl/vacature.

Wanneer u vragen heeft naar aanleiding van deze advertentie of op zoek bent naar aanvullende informatie kunt u contact opnemen met de voorzitter van de plaatselijke evangelisatiecommissie de heer J.J. van Dam, telefoon 06-33162540.

Geïnteresseerd in deze functie?

Wij zien uw sollicitatie uiterlijk 25 september 2025 met belangstelling tegemoet. U kunt uw sollicitatie richten aan de scribe van de kerkenraad, de heer G.J. Weerheim, scribe@gergemveenendaal.nl.

Vergaderen op een sfeervolle en rustige locatie nabij Rotterdam?
Welkom in **De Veldschuur**!
Vraag vrijblijvend een offerte aan via info@develdschuur.com of bel 06 2205 0396.

Wilt u ook **beschermd** zijn tegen vele zondige verleidingen? Koop dan een **SAFE** Smartphone! Voor uzelf en/of uw kind. Kijk op safesmartphone.nl of bel 06-31306933 (ma en wo van 19:30-21:00 uur).

DE KOSTUUMSPECIALIST

De grootste in ambtskostuums, zakelijke (maat)pakken én trouwkostuums. We adviseren u graag persoonlijk (desgewenst op afspraak), van harte welkom!

Bergambacht | Veenendaal | [f](https://www.facebook.com/speksnijder) [i](https://www.instagram.com/speksnijder) [p](https://www.pinterest.com/speksnijder) [in](https://www.linkedin.com/company/speksnijder) speksnijder.nl

SPEKSNIJDER
mode met aandacht

Stolk Orgels

- huiskamerorgels
- kerk- en zaalorgels
- maatwerk
- verhuur
- reparatie
- onderhoud

Nieuwerkerk a/d IJssel • Vrijheidslaan 55
Krabbendijke • Oostpolderweg 1s
0180 31 56 52 • www.stolkorgels.nl

Ervaar rust tussen de Scheldes in Zeeland!
B&B De Bakkeet | Kijk voor beschikbaarheid op www.zeeuwsoefje.nl
Of neem contact op via 0621833003

WIL JIJ OOK BREKEN MET JE VERSLAVING?

Addisa

safety for addicts

Wacht niet langer!

Er is hulp voor jou en jouw naaste(n).
Met oog en hart voor identiteit.

085 – 06 01 964
www.addisa.nl

**Praktijk
den Uijl**

✓ HULPVERLENING

✓ COACHING

✓ TRAINING

✓ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Lunteren | Yerseke

T 06 34 13 30 13 E info@praktijkdenuijl.nl
| www.praktijkdenuijl.nl

Veelal (gedeeltelijk) vergoed door ziektekostenverzekeraars

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit,
met behoud van identiteit.

Meer informatie: 0187-48 91 73
Aanmelden: www.shgzorg.nl

Begrafenisondernehmung

sinds 1982

de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar én beschikbaar

Waardenburg	0418 - 652 039
Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 6412 740
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838
Barendrecht	0180 - 628 908

Wij verzorgen geen crematies

info@begrafenisondernehmungdejongh.nl | www.begrafenisondernehmungdejongh.nl

Bent u ook op zoek naar mooie raambekleding? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op wiltraamdecoratie.nl

lourens.

WE'RE HIRING

STOFFEERDER VLOEREN EN TRAPPEN

MONTEUR ZONWERING EN RAAMBEEKLEDING

Wie zijn wij?

Wij zijn een groeiend bedrijf uit Soest, gespecialiseerd in maatwerk voor zonwering, raamdecoratie, vloeren en traprenovatie. Al meer dan veertien jaar staan we voor vakmanschap en klantgerichtheid. Met een enthousiast team luisteren we naar de wensen van onze klanten en leveren we kwaliteit op maat.

Wie ben jij?

- ✂ handig en technisch
- ✂ probleemoplossend
- ✂ zelfstandig én teamplayer
- ✂ klantvriendelijk en representatief
- ✂ fysiek fit
- ✂ rijbewijs B

Meer weten? Neem contact op:

- ✉ info@lourens.nu
- 🌐 www.lourens.nu
- ☎ 06 27 17 05 72

Zoekt u een mediator
of
organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

De "R" in de maand. Zorg voor een goede weerstand met **Neolife multi-vitaminen**. Voor volwassenen en kinderen. September aanbieding! Kommie 0634826766 www.naturalhealthproducts.nl

Nieuw waardevol jeugdboek over WOII!

Huib gaat zwerven in Duitsland:
www.ramshoorn.nl

Voor onze technische voerinstallaties
zijn wij op zoek naar een:

- ✂ Installatie monteur
- ✂ Biomassa kachelmonteur
- ✂ Service / storingsmonteur
- ✂ Medewerker magazijn

Kijk op www.frensesveld.nl/werken-bij
voor meer informatie of bel Frans op
0577-491550

je bent welkom

HERHAALDE
OPROEP!

Gevraagd:

Beheerdersechtpaar

Hebben jullie het verlangen om naasten op te vangen die even niet meer thuis kunnen zijn? Staat bij jullie gastvrijheid hoog in het vaandel? Op Doorreis biedt sinds 2020 opvang voor jongeren en volwassenen waar de spanning thuis te hoog oploopt.

Voor onze locatie te Scherpenzeel zijn we per 2026 op zoek naar een **nieuw beheerdersechtpaar**. Meer lezen? Check het volledige functieprofiel op de website.

☎ 085 - 400 8686

🌐 stichtingopdoorreis.nl

rudolph tekst.

creatief en strategisch tekstschrijver

De kern raken. *Dat is het hele verhaal.*

Inhoud telt. Van missie tot brochure en van kernwaarden tot website. Voor bedrijven en (al dan niet identiteit-gebonden) organisaties. Bel 06 5148 6551 voor een kennismaking.

Rudi van Dijk
rudolphtekst.nl

DE HORIZON

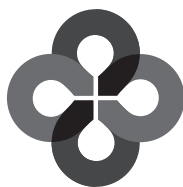
GEZINSHUIS

gezinshuisdehorizon.nl | 06 - 43 78 98 62
bastiaanvanleersum@driestroom.nl

Word jij onze nieuwe bewoner in Gezinshuis De Horizon?

Wij zijn een reformatorisch gezinshuis in het Betuwse Opheusden. In ons gezinshuis wonen mensen met een (licht) verstandelijke beperking. Bewoners die we graag een stap vooruit helpen. Benieuwd wat we voor jou of uw kind kunnen betekenen? Neem contact met ons op, we helpen je graag!

Versluijsschool

Onderwijs met perspectief

Kom jij onze kleuters lesgeven?

Wegens ziekte zoeken wij **per direct**
Leerkracht groep 2 voor 3 dagen in de week.
Met uitzicht op een vast dienstverband
binnen onze schoolvereniging.

*Scan de QR om
de hele vacature
te bekijken!*

➔ versluijsschool.nl

Ook voor onze vervangerspooel zoeken wij (vaste) leerkrachten en onderwijsassistenten. Kijk snel op www.colon.nu.

Bureau Mark.

Psychosociaal therapeut
mark@bureauamark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
bureauamark.nl

Certificering

MfN-registermediator nodig?
vanweelden-mediation.nl | 0318-250105

AB

STRESSNONRUSTDEBAAS.NL
Albert van den Berge

**Je hoofd nooit stil? Vast in angst,
stress en onrust?**
Doorbreek die cirkel en ervaar rust!

Gratis online workshop
'Weg met je onrust!'
24 september | 19.30 uur
Jouw eerste stap naar
rust en ontspanning!

tel. 06-25081102

De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

NIEUW!

PersonalBalance
online hulpverlening

christelijke online hulpverlening op
een laagdrempelige manier

binnen 2 weken het eerste gesprek
4 sessies á 30 min. | ruimte voor vragen
professionele hulp

www.stichtingdevluchtheuvel.nl • 0113 - 213 098

Word teamleider in de zorgsector!

Word teamleider in de zorgsector!
Ben jij een verbinder en werk je graag
binnen de zorgsector?

- Min. 24 uur per week
- Locatie Kesteren

De Schutse
Zorg wat er echt toe doet

Scan de QR voor
meer informatie
en bekijk andere
functies.

Te huur 3 kamer appartement in Barneveld. Huurprijs 1100 euro p.m. Net appartement. Centraal gelegen. Voor info: tel. 0617335786

Vast in een Pornoverslaving?
Mediorah helpt je weer grip te krijgen
zet de eerste stap naar herstel en
neem contact op!

www.mediorah.nl

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSEN Tel: 0548 546055

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

“IK WIL GRAAG IETS NALATEN VOOR HET WERK VAN BIJZONDERE NODEN”

bijzondere noden
handen van de werk

“Toen we ons testament moesten opstellen, hebben we ervoor gekozen om iets na te laten voor Bijzondere Noden. Het diaconale werk verandert mensenlevens over de hele wereld. Met als ultiem doel: de uitbreiding van Gods Koninkrijk. Daar heb je toch alles voor over?”
Bart van de Sande*

Nalatenschappen voor Bijzondere Noden worden besteed aan diaconale hulp wereldwijd. Via lokale kerken en organisaties geven we de meest kwetsbaren hoop op een beter leven. Deze hulp gaat altijd gepaard met verspreiding van Gods Woord en reformatische lectuur.

*Niet zijn echte naam

Vraag een brochure aan
bijzonderenoden.nl/nalaten
0348 – 489 910

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: J. van 't Hul, W.G. Hulsman,
ds. G.W.S. Mulder
Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierderer 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop, Alblasserdam:
Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,95 per mm.
Familieberichten € 0,50 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:
voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:
A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Mensen met een leesbeperking kunnen door middel van een abonnement van de Christelijke Bibliotheek voor blinden en slechtzienden (cbb.nl) wekelijks De Saambinder lezen.

67

Een dominee in de gevangenis

Het kleed voor de zwerver

Zodra ds. Ledeboer met de zwerver bij de pastorie komt, loopt hij meteen door naar de woonkamer. Hij zet de oude man bij de kachel en rolt samen met Mijntje het vloerkleed op.

‘Zo vriend’, zegt ds. Ledeboer dan, ‘Ik wil niet langer over een kleed lopen, waarmee u zich warm kunt houden. Ik ben niet beter dan u. Ook ik ben maar een arme zondaar. Dank God voor wat u hebt gekregen. Het is alles van Hem!’

Als de man na verloop van tijd afscheid neemt van ds. Ledeboer, zegt Mijntje hoofdschuddend in zichzelf: ‘Hij kán het gewoonweg niet nalaten om alles weg te geven. ‘t Is maar goed dat de familie het niet altijd ziet...’

De familie Ledeboer is enkele jaren later in diepe rouw gedompeld. Vader Bernardus Ledeboer overlijdt te Rotterdam op zaterdag 6 mei 1848 in de leeftijd van 84 jaar.

Diepbedroefd blijft zijn vrouw Anna achter. Nog dezelfde dag stuurt ze een telegram naar Benthuisen. ‘O, o,’ verzucht Mijntje. ‘En dat, terwijl de dominee net in Zuidwolde is!’ Het is al dinsdag als ds. Ledeboer hoort dat zijn vader is overleden. Diepbedroefd schrijft hij ‘s avonds vanuit Dedemsvaart:

*Geliefde broeder,
Vanmorgen heb ik pas het bericht van het overlijden van onze lieve vader ontvangen. Ik was in Zuidwolde, toen ik de spoedbrief van jullie ontving. Liever wil ik over enige dagen naar Rotterdam komen, omdat het nu onzeker is of ik - al zou ik met de meeste spoed naar u toekomen - nog op tijd zal zijn voor de begrafenis.
Ik wil je verzoeken om bijgaande brief aan moeder te bezorgen.
Mochten we maar bereid gemaakt worden voor het uur van de dood, opdat ons einde vrede zou mogen zijn!
Uw liefhebbende broeder,*

L.G.C. Ledeboer

Welkom dood

Hoeveel kerkdiensten heb jij al meegemaakt? Dat zullen er voor een 15-jarige gemiddeld rond 1000 zijn.

De 15-jarige Christopher Love had nog nóóit een kerk van binnen gezien. Totdat de nieuwe dominee William Erbury naar Cardiff, waar Christopher woonde, kwam. Nu wilde hij ook weleens ‘een man op een preekstoel’ zien, zoals Zachéüs eens Jezus wilde zien. Hij trok de stoute schoenen aan en ging voor het eerst van zijn leven naar de kerk. De preek greep hem rechtstreeks in het hart! Zijn zondige leven werd als ‘een hel in zijn geweten’.

Natuurlijk moest hij de volgende zondag wéér in de kerk zijn! Zijn atheïstische vader wilde daar een stokje voor steken en sloot Christopher op in de hoogste slaapkamer van het huis. Maar hij wist met een touw door het raam te ontsnappen. Opnieuw hoorde hij Gods Woord bij dominee Erbury. Die werd zijn ‘geestelijke vader’. Bij hem kon hij altijd terecht met alle vragen.

God maakte de jonge Christopher tot Zijn kind én knecht. Hij werd huisdominee in een Londens gezin. Daar leerde hij zijn lieve vrouw Mary Stone, een wees, kennen. Later mocht hij als legerpredikant ook soldaten over God vertellen. Toen hij in een gemeente beroepen werd, werd hij tegengewerkt door de kerk, omdat hij het verplichte gebedenboek van de Kerk van Engeland niet kon en wilde ondertekenen. Hij werd zelfs verdacht van hoogverraad en gevangengezet. Op 22 augustus 1651 werd Gods trouwe knecht op Tower Hill in Londen onthoofd, 33 jaar oud. Jong bekeerd en jong gestorven. Vóór zijn dood zei hij: ‘Welkom schavot, welkom bijl, welkom blok en welkom dood, welkom alles, omdat het mij zal brengen naar het huis van mijn Vader’.

Laten we vandaag eens nadenken wat wij met al die kerkdiensten hebben gedaan. En wat de preek met óns heeft gedaan. ♦

Leestip: Lukas 19:1-10

P.C. Beeke, Middelburg

Vraag ^{en} antwoord

door
ds. Labee

Derde tempel

Moeten we een derde tempel verwachten vóór de wederkomst?

Tempelvisioen

Onder een (klein) deel van het Joodse volk leeft de verwachting dat er een derde tempel zal worden opgericht. Na de vernietiging van de eerste tempel van Salomo (of met de rijkere naam: het huis des HEEREN), werd na de ballingschap de tweede tempel gebouwd, die we kennen onder de naam 'de tempel van Herodes'. De naam van de laatstgenoemde koning is eraan verbonden omdat deze nakomeling van Ezau de herbouwde tempel heeft uitgebreid, gerestaureerd en verfraaid. Maar in 70 na Christus, ongeveer zes jaar na de voltooiing, werd deze tweede tempel door de Romeinen onder leiding van Titus geheel verwoest.

Nu had de vraagsteller gelezen over het Tempelinstituut, een religieus onderwijscentrum in Jeruzalem, waar de voorwerpen voor de derde tempel al klaar staan. Trompetten voor de priesters, zilverkleurige messen voor de offerdienst, een menora en zelfs de tafel voor de toonbroden zijn al gereed. Ook vele rabbijnen hebben al zitting genomen in een nieuw Sanhedrin en men is bezig met een fokprogramma voor 'de rode vaars'. Daarbij wees de inzender op de zeer specifieke beschrijving uit de profetieën van Ezechiël in hoofdstuk 40. Moeten we een derde tempel verwachten vóór de wederkomst?

We menen stellig van niet! Graag volgen we de uitleg van onze kanttekening als inleiding op Ezechiël 40 die het 'geestelijk' duidt. De voorspelde herbouw van de tweede tempel noemen ze 'niet meer dan een kleine schaduw van het volkomen genadewerk van de Messias'. Over de tekening van de derde tempel zeggen ze: 'Waartegen God hier zeer levendig afbeeldt en voorzegt een gewisse en zeer volmaakte herstelling van Zijn huis, stad, volk en land (dat is, Zijn algemene

kerk in het Nieuwe Testament, uit Joden en heidenen), den geestelijken godsdienst, mitsgaders de christelijke gemeenschap en onbegrijpelijke gelukzaligheid van de strijdende, en voornamelijk van de triomferende kerk, met den overvloed harer geestelijke gaven en zegeningen, onder haar Hogepriester, Koning, Vorst, Hoofd en Heere Jezus Christus'.

In de Bijbel met uitleg lezen we: 'De volkomen vervulling van het slotvisioen van Ezechiël vindt plaats in de eeuwige heerlijkheid'. En daar sluiten we ons graag bij aan.

Toekomstverwachting

Met de komst van Christus is er geen tempel van goud, hout of steen nodig waar de levende God gediend moet worden. Als de Samaritaanse vrouw bij de waterput met Jezus spreekt over het tempelprobleem, over de tempel op de Gerizim en de tempel op de berg Sion, spreekt de hoogste Profet: 'Vrouw, geloof Mij, de ure komt wanneer gijlieden noch op dezen berg, noch te Jeruzalem den Vader zult aanbidden. Gijlieden aanbidt wat gij niet weet; wij aanbidden wat wij weten; want de Zaligheid is uit de Joden; Maar de ure komt en is nu, wanneer de ware aanbidders den Vader aanbidden zullen in geest en waarheid; want de Vader zoekt ook dezulken die Hem alzo aanbidden' (Joh. 4:21-23). Wereldwijd zullen 'levende' stenen worden ingevoegd in het Godsgebouw. En als de laatste steen zal worden ingevoegd, komt Christus op de wolken van de hemel. En in het nieuwe Jeruzalem is geen tempel meer nodig.

Lezer(es), bent u als zo'n 'levende steen' gevoegd in die tempel? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.